

trouwde zij er op dat de verschijning van haar en haar bekoorlijk kind de geestdrift van de landgenoten zou opwekken.

Kan men zich tegenwoordig zittend voor de televisie een beeld vormen van de groten en hooggeplaatsten der aarde, honderd jaar geleden moest er moeite voor worden gedaan om een glimp van de autoriteiten op te vangen. Bij een koninklijk bezoek was dan ook werkelijk iedereen op de been, ja vanuit de verre omtrek stroomden de nieuwsgierigen toe. Vanzelfsprekend wierp ook de pers zich geestdriftig op zo'n evenement. De publiciteit vooraf, waardoor elk onderdeel van het programma, inclusief de route van de koninklijke rijtoer, bekend was, wakkerde de behoefte aan om de gebeurtenis zelf mee te maken. Had men de koninginnen eenmaal met eigen ogen aanschouwd, dan was dat iets om nog dagen over na te praten. Gesprekken die nieuwe stof putten uit de uitvoerige reportages in kranten en geïllustreerde bladen. Na 1900 kwam ook de gewoonte in zwang om van de koninklijke bezoeken series prentbriefkaarten in omloop te brengen, dit gebeurde in Rotterdam zelfs als de koningin-moeder alleen kwam.

De koninklijke bezoeken van 1891 en 1899 brachten, zelfs tijdens stortregens zoals op 30 mei 1891, geweldige mensenmassa's op de been. Een koninklijk bezoek was dan ook onder Willem III een zeldzaamheid geweest. Sinds 1874, het jaar van zijn zilveren regeringsjubileum, had de koning Rotterdam niet meer bezocht. Het was te begrijpen dat men de regentes en het in een sfeer van sentimentaliteit vereerde kind-koninginnetje graag eens met eigen ogen wilde zien. De in kranten en tijdschriften breed uitgemeten bezoeken, die de koninginnen door het hele land aflegden, resulteerden in een intenser meeleven met de tevoren door haar teruggetrokkenheid veel onbekender koninklijke familie. Bovendien hadden de organisatoren er voor het prestige van hun stad en van zichzelf alle belang bij dat de burgerij op een geslaagd evenement kon terugzien.

De activiteiten, straatversiering en optochten, die ook van de gewone burgers gevegd werden, brachten een betrokkenheid met het staatshoofd teweeg, die op den duur het draagvlak van de monarchie versterkte. Zoals bij de actie voor het Huldeblijk waren voor de feestviering op koninginnedagen en voor een koninklijke ontvangst tal van commissies en subcommissies actief. Dan was er in bijna elke straat een comité, dat de versiering en verlichting moest bedenken en doen uitvoeren. De koninklijke bezoeken functioneerden door de impulsen tot gemeenschappelijke activiteit als